

תביעות הדיבה מזנקות לשיא חדש

יותר תביעות לשון הרע, פחות פיצויים

שיא בתביעות לשון הרע נקבע ב־2014 בשל 318 פסקי דין שניתנו בתחום, רובם בסכסוכים פרטיים. סכומי הפיצויים שנפסקו דווקא ירדו לעומת שנים קודמות

עילוי: יוחנן בלום

חילוק: עו"ד צבי גלמן, עו"ד יגב נקדימון ועו"ד יוסי עבאדי. גם הרשעות החברתיות השפיעו

משה גורלי

עליית מפלס האלימות בשיתות הציבורי מקבילת ביטוי בעלייה מקבילה בתביעות לשון הרע. מחקר שערך עו"ד צבי גלמן ממשרד אריאל שמר ושות' סיכם את הנעשה בתחום ב־2014 ומצא שניתנו בה 318 פסקי דין, עלייה של כ־45% בהשוואה לשנת 2012 ושיא כל הזמנים.

בשיתות עם שופטים ומגמה בתחום נראה כי העלייה נובעת מכמה גורמים מרכזיים: ההתלהמות בשיח סביב מבצע צוק איתן, המשך הצמיחה של הרשתות החברתיות (פייסבוק, טוויטר וסיקסט שנוספה לאחרונה) ולצד אלה, העלייה בירידות תביעה כמו סכסוכי שכנים, סכסוכי עורכי דין ורואי חשבון וסכסוכים בין בני זוג שנפרדו. תחום נוסף שפרח השנה הוא "תביעה על תביעה", למשל, כשפלוגי פונה למי שטרה ומתלונן על אלמוני והתביעה נדחת, אלמוני תובע את פלוגי בטענה שתלונתו היא לשון הרע.

ריבוי הירידות הפרטיות מסייע לה פרכת המיתוס שלפיו מרבית תביעות לשון הרע מוגשות נגד גופי תקשורת. 47 פסקי דין ב־2014 נגעו לכלי תקשורת, לעומת 271 פסקי דין בתביעות נגד יחידים.

"סכום שלא מהווה הרתעה אמיתית"

ואולם, לצד העלייה בהגשת התביעות, מצביע גלמן על מגמה הפוכה בכל הנוגע לסכום הפיצויים שמוטלים בתי המשפט. ב־2014 סכום הפיצויים נותר נמוך ואף ירד קלה לער שנת שנים עברה. הפיצוי הממוצע לתיק לשון הרע היה 37,300 שקל ב־2014, ואילו בשנת 2012 פיצו בתי המשפט ניזוקים בכ־45 אלף שקל בממוצע. "מדובר בסכום נמוך באופן משמעותי בהשוואה לאלה שנפסקים ברחבי הער", למי, אמר גלמן.

לתפיסתו, זו מגמה בעייתית שמי שקפת את וילת שמו הטוב של האדם, "סכום זה אינו מהווה הרתעה אמיתית ומעיד על התעלמות של בתי המשפט מעוצמת הפגיעה שיכולה להיגרם ביי מינו מפרסום לשון רע על אדם. לצער,

בו כדי שנטל ההוכחה יעבור לנתבע, אשר יצטרך לשכנע באמצעות הגנות לא פשוטות כלל – תום לב, הבאת ראיות ל"אמת דיברתי" והוכחת האמצעי שנים שנקט לבריקת אמיתות הפרסום."

גינני ציבורי במקום פיצוי כספי

עו"ד יוסי עבאדי, ראש מחלקת התקשורת במשרד מיתר ליקוורניק גבע לשם טל ושות', סבור שתופעת הישג ראליו המכוער, המשמץ ומגדף, אכן חמורה. אך במקרים שבהם הנזק מסתכם בעלבון, הטיפול המתאים הוא גינני ציבורי ומאבק חברתי לשינוי הגורמה, כפי שקרה אחרי "סיסת השוקולד" שתוערה בוידאו ופורסמה בכל הרשית תחת החברתיות ולא בבתי המשפט. "העלאת סכום הפיצוי לעלבון בלבד, ללא הוכחת נזק בפועל", טוען עבאדי, "תציף את בתי המשפט בסכי סוכי שכנים וחילופי גידופים בין טר בקקסטוס".

לדעת עו"ד עבאדי, בתי המשפט אמורים להתרכז בארבעה סוגי תביעות: "עלילת שווא או שקרים שגרמו נזק ממשי כמו מעצר שווא, חקירה משטרתית, פגיעה בפרנסה וכיוצא בזה; סוגיות עקרוניות המבצרות את חופש העיתונות וחופש הביטוי, כדוגמת פסק הדין הבולט של שנת 2014 בעניין אילנה דיין והכתבה על סרן ר'; השמצות שמעוררות גזענות או אלימות או השמצות שפוגעות בחלשים ובמיעוטים; השמצות קיצוניות המייחסות מעשים פליליים או בלתי מוסריים ללא כל בסיס עובדתי. במקרים הללו אכן יש להגדיל את הפיצויים."

סכומי הפיצויים הגבוהים בתביעות לשון הרע ב־2014

400
אלף שקל

תביעה של אשה נגד בעלה לשעבר ובנם, שהפיצו עליה שמועות בדבר היותה בוגדנית וחולת נפש

350
אלף שקל

תביעה של גבר נגד שתי נשים שהעלילו עליו כי עשה בהן מעשים מגונים

350
אלף שקל

תביעה במסגרת סכסוך בין שכנים שבו הוחלמו האשמות וקללות בפני שוטרים שהגיעו למקום

150
אלף שקל

תביעה על סכסוך בין קאנטרי קלאב לעו"ד אייל אבידן. הקאנטרי הציב שלט ועליו תמונתו של אבידן בטענה שונכס למקום בלי לשלם, אף שאבידן שילם דמי חבר

בתי המשפט עדיין שבויים בקונספציה שלפיה אין לפסוק סכומים מרתיעים בתביעות לשון הרע. לצד ההבנה בקרב הציבור הרחב כי אין דבר חשוב יותר משמו הטוב של אדם, אנו נתקלים בחרי סר הפנמה של חשיבות הדברים בבתי המשפט. הוכחה של המוחקק היא להעלות את הסכומים הקבועים בחוק ולסמן לבתי המשפט את המגמה."

נטל ההוכחה כבד במיוחד

עו"ד ד"ר יגב נקדימון, שותף במשרד נקדימון בנדור קיסר, והיועץ המשפטי לחברת החרשות של ערוץ 2, אינו סבור שסכום הפיצויים הנמוך נובע מהתעלמות בתי המשפט. "הסיבה היא שלא כל מגישי התביעות מודעים לאפשרות המשפטית לתבוע פיצויים על נזק כללי מעבר לסכומים ללא הוכחת נזק הקבועים בחוק – 50 אלף שקל אם הפרסום נעשה שלא בכונה לפגיעה, ו־100 אלף שקל אם הפרסום נעשה בכונה לפגיעה".

סיכויי ההצלחה של תביעת לשון הרע הם 40%. "העובדה שמרבית התביעות נדחות מעידה שנטל ההוכחה בתביעת דיבה כבד למדי", טוען גלמן, "על תובעים לעבור משוכה משמעותית בדרך לפיצויים". עו"ד נקדימון חולק על הקביעה של גלמן: "העובדה שכ־60% מתביעות הדיבה נדחות מלמדת שיש להגיש תביעת לשון הרע רק במקרים הראויים לכך ולא לנקוט הליכי סרק".

גם בשאלה על מי נטל ההוכחה כבד יותר, דעתו של נקדימון הפוכה: "די לתובע להוכיח כי הפרסום עלול לפגוע